

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Serbiske njedželske lopjeno

W Budyschinje

11. junija 1933

Baugen

Swjedžen swjateje Trojizy.

Rom. 11, 33—36.

Smy pohledni wulki swjedžen, mjenujz swjatkowny, přiched tydzenjom swjeczili. Nětk je swjedženiska poloizja zyrk-winskeho lěta nimo. To je škoda, ale to je prawje tak; přichetož ratać w lěcže chwile nima swjeczicž, ma wšěch ruzny polne čjnicž. Dženža ho swjedženiski čaž woblamnje. To je swjedžen swjateje Trojizy. To je našch křesćaniski swjedžen. Je wěnowany Bohu Wótzej, Bohu Ssynej a Bohu Sswjatemu Duchej. Sswjata Trojiza našchu křesćanisku wěru wusnamjenja. Ta je nam drohe namrěwstwo wot wótzow sem. Nam to njeje dogma, to rěka morwa wucžba, ně to je něšto žiwe; to nam móž dawa; to je kaž murja wokolo naš, kotraž naš škřituje přichěziwo škym njepřichězi-lam. S tutej wěru smy tak rjez we wěštm přichistawje, smy wukhowani. Dženža nětko tš wulke swjedženje hišcže ras hobu swjeczimy; přichetož hodny płacža Bohu Wótzej, ju-trny Bohu Ssynej a swjatk Bohu Sswjatemu Duchej. Lětka je nam dženženiski swjedžen wožebje wažny. Přichetož wě-my, kaž ho wo zyrkej wojuje. A přich tu tym wojowanju ho napohledk wo wusnacže jedna. Tak rjekimy słowo wo křesćaniskim wusnacžu. Je 1) ja čaž a 2) ja wěčnosć.

So je wusnacže ja čaž, to w přichitomosći widzimy Wo wusnacže dže. A našche wusnacže płaczi trojenicžkemu Bohu. Hdnyž wěmy, kaž bliško běchmy sahuby, hdžež ho wšcho šhubi a potorha, hdžež čłowjekam nicžo wjazny swjate njeje, dha ho njedziwamy, so ho nětko tež na najdrožšim, šchož mamy, džěla, mjenujz na wusnacžu. Hdžež ho wšcho tšhaže, dha smy spokojom, hdnyž ho k najmjenjšemu něšto sažo staji. A čži, kotrymž je tuto džělo porucžene, tola našche wusnacže powalili njejk. Šchoťo by žebi to tež swěrik? Šchoťož je w zyrkwi dodžeržane, móže a dyrbi ho wotštronicž. Ssu-

che hašny na šchomje njewostajicž, ale wurěšicž. Dodžeržanu draštu wotpołožicž, ta nicžo wjazny wusnacže njeje. Me šchoťož je dobre, to wostanje. Na tym ho dale twari. To je škop, wokolo kotrehož ho nowa rostlina wije, to je čžop, kiž twjerdže steji we wšchěch wicchorach a njewjedrach čžaža. A to je wusnacže do trojenicžkeho Boha. Wěrimy, so je naš Bóh Wótz štworik se wšchěmi štworjenjemi, so mamy wot njeho žiwjenje a wodnyh a so wón wšchitko wozži po swojej woli a po swojim špodobanju. Me widzimy, kaž naš hrěch přichězo sažo dele čžehnje a womasu. Wěrimy, so Šbóžnika trjebamy, so je naš Jesuž Křistuž wumohl wot wšchitkich hrěchow a je našch Křjes. Wěrimy, so naš swjatosok Duch k tutemu pšnacžu wjedže, naš woadcža hrěchow wěšty čžini a nam wobkřiczi, so je Jesuž Křistuž našch Křjes a Šbóžnik. Luby čžitarjo, hacž budže i tajkim wusnacžom, kiž je nowe a tola stare, tym pomhane, kotřiz čžydu wšchitko powalicž? S čžezka. Tajkemu wusnacžu njebudža hnydom přichilkožowacz. To pomalku pšndže. Ta wěra ho jim tež njeje na jene dobo i wutrobny wutorhnyla. Dokho, dokho je to trako, přjedny hacž je tak daloko přichicžko. Systematizny je ho džěla, so by ho wěra wukorjenika. Kěčžalo je ho se hladkimi jasnkami bjes přichěstacža. Wuzměchowało je ho to swjate a haniko. Do błota je ho teptało. Dha twjerda powaha temu křesćanske swěrnje wostacž a swoje wusnacže wobkřowacz. A nětko, hdnyž je nawopak a ma ho sažo wěra do wutrobny pšodžicž, pšndže to rucžicžko? Čžlowjekajo na tym dwěluja. A tola mamy pomocnika a swjatosok, kotremuž na tym leži, so bychu čžlowjekajo k wěry přichicžli. To je našch Bóh a Křjes. Wón čže, so bychu čžlowjekajo šbóžni byli, a to ho stanje přiches wěru. Čže wjele radicžko swoje-mu ludej hnydny bycz hacž swój hnyw na nikoho wulecz. Wón wě pucže, hdžež my žadny njewidzimy, wón ma ščětki, hdžež hu nam dawno hižom wušchle, jeho pucže njejk našche

pucze a jeho myšle njejšu naše myšle. Těhodla wuśnacze njeje jenož sa czaſ, ale tež sa wěcnoſc.

Njech je wuśnacze wot cźlowjekow ſeſtajene, dha ma tola ſwój ſałoſt we ſwjatym piſmje. A to je ſjewjenje naſheho Boha. Tam wón rěči, njech tež piſhes erſ cźlowjekow. Poczaſi ſo namaſaju mjes ſwjatym piſmom a wuśnacjom, a to ſu wulke poczaſi. Tak wěcne kaž piſmo je, tak wěcne je tež wuśnacze, kotrež je we ſwjatym piſmje ſałožene. To je ſa naſ ſmėrowanje. Tak mamy něšto wěſte w tutym njewěſtym czaſu, něšto twjerde, czochož móžemy ſo dźeržecž, něšto, na czož móžemy žiwi bycž a wumrjecž. Teſuſ Chriſtuſ je tola ſapoczaſt a tónž wěry. Žane wjetſhe ſjewjenje woczaſacž njemóžemy. Se ſwojim roſumom ſwjatu Trojižu ſapſchimnyčž njemóžemy runje tak mało kaž wulki zyrk wiſti wótž Auguſtin. Haj cžim pobožniſchi a bohabojaſniſchi ſmy, cžim wjetſhe budže potajniſtwo. Wěmy, ſo žadny cźlowjek ženje Boha widžaſ njeje. Bydli we ſwětle, hdžež nihto žadny piſchiſtup nima. Naſcha myſl njeńdže na to, ſo bychmy widželi. Sbožni ſu cži, kotſiž njewidža a wiſchaſ wěrja. Eswět ſo ſ tym njeſpokoji. Tón chze ſo ſam piſhe-ſwědczičž, chze widžecž a ſwědčecž a piſchimacž. Ale na njón njeſměmy džiwarč. Nětk ſo jedna wo nowotwar zyrkwe, wótžneho kraja a luda. Eſo jedna wo wěru. Mamy wulke rospadaniſchcžo piſched ſobu. Dha njemóžemy žarowacž, dha ſo njeſměmy bojecž, dha njechamy ſadwėlowacž. Tón Knjes chze naſ ſa ſwoje graty trjebacž. Piſhes naſ a naſchu móž chze wón ſkutkowacž na cźlowjekach. Chze twaricž, hdžež je wiſcho rospadane. Nowy ſtat ma naſtacž. A na nowej zyrkwi mamy twaricž. To je naſcha ewangeliſka zyrkej, kotraž je ſałožena na ewangeliju. S tutej měru dyrchimy ju mēricž. Do wulkeho czaſa je naſ tón Knjes nutsſtajil. Ewangeliſka zyrkej je ſo ſjednociſka, njech ſ Ewangeliſkich awo Reformėrtſkich wobſteji. Tutón podawſ naſ dopomni na přenje Eswjatkſi, jaſo bėchu w jenej myſli hromadže a ſchumnjenje ſo ſta ſ njebjek jaſo móžneho wětra a buch wſchirny poſni ſwjateho Duha. To je Boži dar ſa naſch lud, ſaſo ſkladnoſcž, ſ njemu piſchińcž. Wužiimy ju! Njeje to wobhnadjenje naſheho luda? O kajka hluboſcž bohatſtwa, mudroſcže a wėdomnoſcže Božeje! Eswjaty japoſhtoſ ſpomina na iſraelſki lud. Wón je wot Boha wuſwoleny. A wuſwolenje njewiſny na ſwonkownej lėpſchinje, ale na Božej hnadže. Wóſnacze wuſwolenja njeje namaſacž we ſatonju, ale w ewangeliju. A wuſwolenje je njepowalne. Lubny cžitarjo, to ſnadž nam do myſlow njecha, ſo je jedny lud wuſwoleny a tón druhi niž. Je dha ſebi to wobhnadženy lud ſaſklužił? Ně, to je hnada Boža. To je hnada, kotraž dźekaczerjej, kiž je jenož jenu hodžinu dźekal, tež kroſch da kaž druhim, kotſiž ſu dwanacze hodžinow dźekali. To njeſroſumimny. Ale popiſchjmy to tym poſlednim, kotſiž ſu ſo přeni ſcžinili. A budžmy nětk tež tak ſwėrni, a dźekajmy we dowěrje na dobrotu naſheho Boha! Mamy ſkladnoſcž we tutym wulkim czaſu. Nihtoń njech ſo njewuſamknie, ale kóždy njech ſwoje mozy nałoži! Bóh je nam hnadny był. Je ludej hiſchcže ras móžnotu dał, ſo wobnowicž, je zyrkwi móžnotu dał, ſo ſnowa natwaricž. So by rěkało: To ſtare je ſaſchło, hlaj wiſchitko je ſo nowe ſcžinilo. Horjekach a delekach, we ſtacze a we wobydlerjach, w zyrkwi a we woſadnych. So by nowe nalēczo ſakcžėlo! To ſhniſe ma ſo ſhubicž a pohrjebacž. Eſchtož piſhecziwo Božim kaſnjam wujuje, njeſmė wjazny mjes nami ſo namaſacž. Chžemy Boži cźlowjekojo bycž, ſ wiſchemu dobremu ſkutkej hotowi. Hnadžmy czaſ ſebi to wot naſ žada. Wot Boha je wón kaž wiſcho

druhe tež. Piſhes njeho budžemy nowi. A w nim budžemy ſo ſaſo namaſacž. Wotom ſo lėdom mjes ſobu ſeſnaje-
my, piſchetož ſmy nowe ſtworjenja w Chriſtuſu. Niž nam, niž nam, ale tebi, Knježe, budž czeſcž do wěcnoſcže. Samjeń!

Khwalba Božeje ſwjateje Trojižy.

Hłóſ: Kaſ rjenje ſwěczi ſernicžka.

Haluluja, czeſcž ſ kraſnoſcžu
Budž Bohu Knjeſej naſchemu
Sa wiſchitke ſkutki Bože!
Wot wěcnoſcže do wěcnoſcže
Wón ſtaſa naſcha woſtanje,
Móz naſcha, naſche ſwože!
Tſi krócž ſwjatny — tak je ſnaty
Nam Bóh mžžny,
Dawaczer a wjednik wótžny!

Haluluja, czeſcž ſ kraſnoſcžb,
Budž Božemu tež jehnjecžu,
Kiž naſ je wuſwoliko
A ſa naſ je ſo podało,
Nam wumóženje piſchinjeſto
A ſ krowu naſ wukupiło!
S njej ſmy, kiž my,
Wobkrjepjeni, wucžilcženi,
Eſami jeho, ſbožnoſcž wulku mamy ſ njeho.

Haluluja, czeſcž ſ kraſnoſcžu
Tež dajmy Duchu Eswjatemu,
Kiž ſa nami je khodžil
A wuproſyl je naſ na kwaſ
A ſ nawoženjej dowjedł naſ
A nowych naſ je ſplodžil!
Pójcze, pójcze,
Wuſwoleni, wumóženi,
Tu je mana, wjeſelocž a hoſiana!

Haluluja, czeſcž ſ kraſnoſcžu
Budž Bohu Knjeſej naſchemu
A khwalba jeho mjenu!
Duž ſ njebjekimi ſylami
Nětk ſaſpėwajcže wjeſeli
Piſhes duſchu poſbėhnjenu!
Hrajcže, prajcže:
Tſi krócž ſwjatny — tak je ſnaty
Nam Bóh móžny,
Dawaczer a wjednik wótžny!

Ca žony a holzy — a ſaſo niž ſa žony a holzy.

Na wulkej hlownej ſhromadžiſtinje Lubijſkeho wokrjeſneho ſwjaſka ewangeliſkich žoniſkich towarſtwow mējeſche ſ. ſuperintendant ſ a g ſ ch 4. meje wulki piſchednoſchł, kotrež chžemy tež naſchim cžitarijam a cžitarkam poſkicžicž, pokaſujo na to, ſo wón paſ nima jenož něšto prajicž žonam a holzam, ně, ſo ma wjele prajicž runje w naſchim czaſu kaž žonam a holzam a tak tež mužam a holzam.

Ebdž piſchednoſchł rěči wo „Deutsche Frau“, pſaczi to, ſchtož je tam prajene, paſ tež — prawje ſroſumjene — naſchim ſerbſkim žonam a holzam, kotrež chžedža tola niž mjenje ſwėrne: a ſchwarne ſtacžanki němſkeho ſtata bycž.

W sežehowazym nětk po šerbšku pšchednošćk, kotryž je tež wožadne kopjeno „Botſchaft aus Böhmer Land“ ja junij po šlowje wojewiſko a kotryž bě k. superint. Jagſch ſtajk pod heſto: „Was fordert der Aufbruch der neuen Zeit von der deutschen christlichen Frau?“

To je wulke, waſne praſchenje, kiž tu pšched nami ſteji. Wono njeplaczi jenož žonſkim, ale tež mužſkim. Wono placzi wſchitkim. W njej ſu tři podpraſchenja, ſ kotrymiz maſch ſo roſhadžowacž: 1. Šhto je wubuch noweho czaſa po ſwojim naiſnutſkowniſchim?

2. Šhto je tpy němſkeje, kſheſczijskeje žony?

3. Šhto žada ſebi wubuch noweho czaſa wot němſkeje, kſheſczijskeje žony?

Š 1.: Hiſcže w přenjeji položy lěta 1932 bě nam myſl wo wubuchu noweho czaſa podendženje, kotrež bě we wožadze pšchichoda. Čzujachmy, ſo dnybjeſche pšchincž a ſo pšchindže, ale kajki budže, to njewědžachmy. Poſ lěta poſdžiſcho khowachmy we ſebi naſhonjenje najwuſnamniſchich dnjow: 30. januara, 5. měrza, 21. měrza, 1. meje — ſu etapy woprawdžiteho naſhonjenja noweho czaſa. Š nich polhadžeja podendženja, kotrež naſ pſhezo ſažo nuſuja, wobdžiwowacž, kotrež nam njedaja wodynchycž. Čzaſ rěczow je nimo, czaſ ſkutfowanja je tu. Rěcže, kotrež nětkle hiſcže wjednik a czi mužojo woſoſo njeho maja, ſu jenož hiſcže pšchewodne ſlowa k wulkim podendženjam a ſawod wobſamnjonych ſkutfow. Do toho běchu rěcže tyč, kiž mējachu móž, to, ſchtož ſo poda. Tač je wubuch noweho czaſa tole: Še ſlowow bu němſki ſkutf!

Raiſche czeſcžene žony rěcža rad ſe ſuperlativom — (ſ pſchewuſbēhowakom, to je: wuſbēhuja wſchitko pſche jara) —. Wone rěcža wo najwjetſcheji ſahorjenoſczi a wo ſrudobje, kotraž je bjes dna. Šdyž a po tutym waſchnju naſchich žonow cžinju, praju ja wo tutym czaſu: Wón je bjes pſchiklada w ſtawiſnach, abo ſ njeenje wuſbēhowanjom: Wulki pſchitomny czaſ ſteji w rnyku jenož wulkich czaſow w ſtawiſnach němſkeje ſandženoſcže: cžahanje ludow, reformazija, 30lětna wójna. Njech bě tež czaſ wójnow wo wuſwobodženje a czaſ franzoſkeje wójny 1870/71 ſlawy poſny a kraſny, nima wón tola waſnoſcž pſchitomneho wubucha czaſa, pſchetož wón neje žylt luda w jeho naiſnutſkowniſchim bječu, myſljenju, ſačuwanju a chzycžu tač pſchetworit, kaž ſo to dženka ſtawa. Ša mēnju, ſo jich wjele njeje dožyla hiſcže ſa tym pſchichlo, kač pſchemózneho, pranoweho ſo nětkole wudobhwa. W czaſu romſkich kžžorow praji ſtary Seneka k ſwojemu kžžorſkemu ſchulerjej: „Mój kžno, ſawal ſo do kžutnoſcže naroda, kotryž pſchi kžromje bjesdna ſwój pucž dže!“, dženka kžmēmy my k mlodžinje prajicž: „Napjeln ſo ſ nadžiju naroda, kotryž bjesdno pſchewiny a je nětk duzy po pucžu na wyſchiny!“ Wubuch noweho czaſa je, ſo buchmy ſ chaosa — (ſ mutnižy) — wumóženi. Wotkhorjazy lud chze noweho. Tutón wubuch noweho czaſa ſo ſam pšchedſtaja w dwēmaj mužomaj, kotrejuž mjenje woſtanjetej w knihach němſkich ſtawiſnow ſe Hindenburg a ludowy kanzler Adolf Hitler.

von Hindenburg, tutón kač ſpihel jaſny, hluboki, mēny jēſor dobreho němſkeho ſwēdomnja, muž winowatoſcže, „Nichtowj cžlowjek“ — (der „Nichtesche Mensch“, t. r. cžlowjek, kajkehož jeho wulki Nichte chzycche mēcž). — Wukraj je jeho pšched lětami mjenowač: pšchedſtajeje němſkeje duſhe. Pjeczawóžomdžekatnik, kotremuž pſchindže ſwjatof žiwjenja, kotryž pač tuteho ſwjatofa poſoj njewužiwa, ale woſrjedž žokmjazeho nawala czaſa jač wukhow Němzow hiſcže ſwój bohaty wſchēdny nadawč wukonja. Ale wón wobſamnje tež dobre ſtawiſnow němſkeje wulkoſcže a tragiki.

Adolf Hitler, ſchumjata hórſka rěka, kotraž ſo wudobhwa ſ njewuſlédžomnych hlubin němſkeho ludſtwa, ſ wotmachom wſchitko ſobutorhajo, kamjenje a walanki. Wotplawejo, ſchtož je dodžeržane a drjebjate, ſo lijo po tym, ſchtož ſo ſhibicziwe kžila kač wittka pſchi rěczy. Mjes ludžimi ſu pač tež wſgate wjerby, (— Trauerweiden!) —. Adolf Hitler, tón muž, kiž je němſku duſchu w jeje hlubinach roſžoſnik, ſtare ſamač a nowe tworicž, tola němſki w hne- wje a němſki w žedženju, tón „Faustowy cžlowjek“, — („Der Faustische Mensch“, t. r. tajki, kajkiž jeho nam Goethowy Faust pšchedſtaja) —.

To, ſchtož tutej dwē dobje němſkich ſtawiſnow džeſi, to je to pſchecziwne mjes nimaj. My kžmy žiwit w tej móžnej, woſuda poſnej hodžinje, w kotrež ſo jena doba ſ drugej wotmēnja: to je wubuch noweho czaſa.

Nimo toho njemóže žadny Němž ſnjeſajimamny nimo hič; wón to njeſmē, byrnjež moč, wón to njemóže, byrnjež chzyl. Šchtož ſebi wubuch noweho czaſa wot mužſkich žada, pſchipowjedaja ſakonje, rěcže a piſmowſtowo wſchelaſkeho raſa. Kač pač ſteji nětk němſka, kſheſczijska žona k tomu. (Pſchichodnje dale.)

Geſbēranſki.

„Pruiſke hlowne bibliſke towarſtowo“ wobſteji 118 lēt. Wono je ſa tutón czaſ 10 milionow Biblijow abo džeſow Biblije roſſchēriko, tač w lěcže 1932 wjaž hač 100 000. —

W lěcže 1930 wobkručichu ſtawnižy w Němſkej 84 600 mēſchannych mandželſtowow. Wjaž hač 20 000 ſ nich ſjedno- czi ewangelſku wožobu a wožobu, kiž ſo „bjes nabožiny“ mjenowaſche. 30 500 ſ tamnych 84 600 bu po ewangelſku ſwērowannych. Wjaž hač kóžde 5. mandželſtowo je nětkle mēſchane mandželſtowo. —

Zyrfej a ſtat.

Pomnik. Šchwediſki kral Guſtaw Adolf ma w Němſkej ſwoje pomniki. Nětko ſu tež ſchwediſkemu arzybiſkopej dr. Söderblomej pomnik poſtajiſi a poſwjećili, a to pſchi mto- downi Hainſtein pola Eſenacha. Dr. Söderblom njebē je- nož wjednik Lutheriſkich žyſeje ſemje, ale tež ſpēchowač a pſhe- cžel ewangelſkeje mlodžiny.

Pšhecziwo njepózcziwoſczi ſtaj pruiſki miniſteriſki preſident Göring a tež němſka wſchnoſcž ſ wukafami a ſe ſakonjemi ſa- kroczičoj; tač pšhecziwo waſchnju, kač ſo nětkole ſrēdki, kiž pšched natyčowazymi khorofcžemi ſchitaju, porucžowachu, a tač pšhecziwo porucžowanju ſrēdkow ſa wotcžerjenje. Nimo toho ſo nowe kžloſtanje ſa wſchelaſke podobne druge pšheſtu- pjenja poſtajiču.

Ša němſkeho biſkopa bu ſarač D. von Bodelschwingh po- ſtajeny. Pšhecziwo njemu proteſtuje wótrje ſjednocženſtowo abo hibanje „Deutsche Christen“, kotrež chze, ſo by kanzlerow- wy dowērnik, ſarač Müller, tuto ſaſtojniſtowo doſtač. Tuto wojowanje w ewangelſkej žyſtwi a to runje w tutnych tač hižo doſcž kritiſkich dnjach, je wſcho druge hač dobre a ſpomožne. Dofelž njeje jeho wukónž pſchewidžecž, wſdamy ſo nadrob- niſkeho roſprawjenja. — Nadrobne je ſo w tutnych dnjach tež w Lubiju woſebita ſhromadžina ſ tutej naležnoſcžu ſa- bērača, kotruž bēſchaj k. ſuperintendent Jagſch jač wjed- nik „Evangelſkeho Šwjaſka“ a ſarač Fiſcher powoſaloj; k. ſarač Fiſcher je dowērnik a ſarjadnik nationalſocialiſtiſkeje partaje ſa Lubijiſki žyſtwiny wokrjež. Wobaj kžneſaj rěcže-

šhtaj šdobom tež wo tutej wězy. Po dokładnej rosmotwje pschija šhromadžisna šczěhowaze řady: 1. My wobřarujemy tutu žyrkwinski wadu, dokelž mohla wona rosřichžěpjenju ewangelškeje žyrkwje dowješć. — 2. My wotpořajuemy we kanzlerowej myřli šmėřenje tendenzow štatneje politiki je žyrkwinskimi naležnosćemi. — 3. My prořymy žyrkwinu wyřhnošć a preřidium „Ewangelškeho Šwjastka“, šo byřhtej na to tšóčitej, šo řo wucžinjenja wo pomjenowanju nėmšeho bškopu pola kollegija řšoch mužow rosřahnja, šo by řo njedorošumenje a myřne řošumenje wotřtroniko. — 4. My prořymy žyrkwinu wyřhnošć a preřidium „Ewangelškeho Šwjastka“, šo byřhtej wřhniko činikej, šo by řo řjednanje dozpiko. — 5. Ša pořledni pucž i řjednanju manř woprařhjenje luda — (Volksbefragung). — Ša přenje řhtyři dypřki bė řhromadžisna jenohšoknje, piři wothšokowanju wo 5. dypřku řo 6 hšoka wřdachu.

Ruřta njepřhescžěha jenož řhescžijanřku wėru, nė, tež řslam; to je wėra kotruž profeta Mohamed wokoło řeta 622 pschpowedařche. Tuto je tak trrašaze, šo je řo mnoho Mohamedanřkich na pucž do wukraja nastajiko. Šakročřila je Šowjetruřka pschecžiwu řslamej i tym, šo roswučowanja w řschulach a tohorunja wřcho miřjonške řkutkowanje řakafa. Bėřny řebra tež Koran — to je řwjata kniha Mohamedanřkich — a tež druhe nabořne knihi. Šhtoz do mořhejow — to řu řich boře domy — řhodřeřche, dyrhjeřche wořebity dawř placřicž. Wjedniřy Mohamedanow, kotřiž tajtemu pschescžėhanju wobarařu, buřu řajecři, do řajřwa čřiřneni, řatřeleni abo tež do Moskwy pořłani; i Moskwy pař řenje řaneje powješće wo niř njedorřdže. Džecři dyrhřachu do řschulow řhodřicž, w kotřych buřu roswučene w řheshbřžnosći a we řazpiwanju řarřheju. Šhtoz čřiřche ř řwjatym měřtam — to řtej řa Mohamedanow wořebje arabškej měřće Mekka a Medina — njedořta pschepucžne wopřimo. Šhtoz řo, řaž řebi nabořina řada, pořčesřche, bu řhšostany. — To wřcho pořafuje, řař dorajnje Šowjetruřka řa řheshbřžnosć wujuje.

„Čerwjeny řhiř“ ma dženkř řwoju njedřelu darow a woporow. Nėmřki preřident von Hindenburg a kanzler Hitler namořwatej i wořebitym wořewjenjom lud, šo by „Čerwjenemu řhiřej“ woprowař džakny wopor, dokelž tuton řa lud řkutkuje a džeka. „My napominamy“ — řař řaka, — „wobnřleřřtvo, w jenej myřli džakny wopor wopro- waczř!“ — Tuto namořwjenje njeh njewuřřřchane njewořřtanje!

Wřchelate i blřřta a đalořa.

Šetta: Internationale Vereinigung Ernřter Bibelforřcher bu tež w Badensřkej a Unhaltřkej řakafana.

Šjednocženřtvo ewangelřkich řonřkich towarřřtww licři 28 řrajnyř řwjastow a ma 1 000 000 řobuřřawow. To je wulke woiřko řhescžijanřkich a wotřnokrajnyř řonow, řiž je řo tu do řřka řestupařo. W řrunje tuta hobřřka licřba dyrhřajřa řich řhřcže wjazny do tutoho řřka řwabicž.

Rubjenřřtwa w Bořich domach buřu i čzeřkim řhšostanjom pořřšostane. We wřchelaticř Barlinřkich Bořich domach bėřu řakřcžiti wurubili a na jenej řtajiji řmilnyř řotrow tež řekarřřke grath. Njeřhmanřka řajachu a řařbudřchu. Wón dořta řř řeta řhšostajnje a řhubi na pjeć řet čřestne prawa. — Dořřla řudy řa řo pschestupjenja i wotřřřimi řhšostanjemi řhšostajřa, hacž bėřmny to w pořledniř řetach řwucženi. To čři wořebje tež řwėřežřa powėřeže wo řmjertnyř wuřudach, kotřež nėřřke řuřcžišcho w no-

winach namakřřch. To je ton jedny nuynty pucž, kotřyž nėřřke řicž manny, dowobarač řlenu. Druhi pucž, na kotřymž ma řozdy řa tuton řamer, řlenu dowobarač, řobu džeklač, je ton, pschemėnicž řmyřlenořć jenotliwego čřlowjeřa, mlodeho a řtareho a řhřleho luda. Ra tole řu nař tola wořebje Šwjatkı pořafate, řnaj- njeřřchř tych, řiž řu řebi řhwile wřali, na to myřřlicž, řhto řwjatkı řu a čředža, a na to, řdže řorjen řkajenja luda řorjeni, a na to, řhto mohř lud, řtat a jenotliwy čřinicž, šo by řo řmyřle- nořć jenotliwego čřlowjeřa řaž luda wutworřta. Wřes tutoho wuřřowjenja njebudže nam noweho, řbořowneho řiwjenja date.

„Šakřte krajne towarřřtvo Ewangelškeho řwjastka“ bė do řwjatřow do rudnohorřkeho měřta Annaberga na tutėřnu řlow- nu řhromadžisnu řwokořo. řu wjedřeřche řakři řrajny wjedniř Ewangelškeho řwjastka ř. řuperintendent řagřch-Lubijřki. Šwjed- džėřřke předowanje njeřeřche Budyřki ř. řuperintendent Berg. řyře wuhotowanje njeřeřche wořebitu wřžnořć, dokelž ma řunje nėřřke w čřařu pschewřota tež „Ewangelřki řwjast“ řwoju woře- bitu wřžnořć. Wuřřřřk wřchėř řjednanjom bu do resoluzije řlaty, kotřyž řo řjawnořći pschepoda. W tutej wuřna řo řwjast do- rajnje řa pschewřot a nowotwar a jeho wjedniřřtvo. Ššwoje džė- to a řkutkowanje řa řyrřř a řtat řakozři řwjast řnowa na ton jedny řakozř: řesuř řhryřřuř. — Šhtoz čři nėřřke řobuřřkutkowač řa nowotwar luda a řraja w ewangelřkim duchu, ton ma řa to we „Ewangelřkim řwjastu“ wořebitu řřladnořć.

„Bococžne miřjonške towarřřtvo řa Lubij a wokoliu“ pschepošřhuje na řwoju tulėřnu řhromadžisnu do Biřkopřř pola Lubija. Wona budže tam 18. juniřa. Miřjonřki inspektor D. Weishaupt-Lipicřanřki budže předowacz a rosřprawjecž.

Konnerřreuth řajintuje řich pschego řhřcže wjele, njeh tež nėřřke wjele njekřřřchimy ani njecřitamy wo tamnyř džiwnyřch podawřach. řuž njeh je tu pořafane na rořřudjenje, kotřež řu řkatolřkojo njeř řobu mėli. Řolřki řesuita P. Šiwař, profesřor we Řomje, je řo i dwėřtaj řolřřy řpřřantymaj řnihomaj pschecžiwu Konnerřreuthēj wuprajřř. Wón praji we řwojeje přenjeje řniřy, šo tam njeje dořřahaznyř dopořafřmow, šo mohle to džiwny byčř; tohodla: řladajče řo! Řemberřřki arřhbřřkop piřřařche w řatol- řkim řopjenu pschecžiwu tutym dwėřlowazym wuprajenjam we přenjeje řniřy profesřora, jemu porokuju, šo je wón pschegara pod wliwom wėdomořće a experimentow břř a řo njeje wřřřřřy měřř- na dař. řuž napřřa řesuita druhu řniřu wo wawřhny, řař řtaja řo pschewřotřke řjewjenja pschepřřtowačř. W tutej je řo wón wot- riřcho a doradniřcho wuprajřř pschecžiwu Konnerřreuthēj: Řaj- wjazny i tutych džiwnyřch řjewjenjom, kotřež řu na Řeřř Neumanneř wđřřeli, řaž wudawajřa, jebařřnicřka, řiřřija, myřenje řa- ra njekřitřřkich wobředžbowarjom a řanatiřarjom. řeje eřřřařř a biřionny nimajř ničřo, řhtož by řa to řecžřakřo, šo řu wone i Bořeje řnadh. Řeřa njeje ani poniřna ani pořřřušřna a nima tohodla te počřinki, kotřež hewař pschř řwjatřch namakřřch. Druhdy řo řda, šo Řeřa do řhch řudři řhřřha, kotřiž maja řwoje wjeřře na theatralřřkim a řiž čředža, šo byřu řo druřy řich dla džiwali. — To řu, a to njeřabudřny, řhšokř jenotliwyř řatolřřow, řatolřřka řhrķej řama řo njeje řhřcže wuprajřřa.

Na pucž.

W njenje Boha Wotza a Šřyna a řwjateho Duřha. řamjen.

řiřřowanje. Ša 1. po řwj. řr. Ř. w B. — Ša 2. po řwj. řr. Ř-cž w B.

Šamoliřly redaktor řarř Wyrğacz w Nořakřřach (Mořřř b. Weißberg). Čřiřcž a nařřak Šemolerež řniřicřřcžeřřne a řniřhřnje, řap. řr. ř wobm. řuř. w Budyřřhny. — Wuřhadžř řořřu řobotu a placi řřřřřřřřřřř 108 pi.